

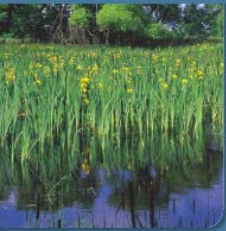
Javaslatok a Rinya-mente alegységet érintő intézkedésekre

Vízfolyások, állóvizek és felszín alatti vizek állapotának javítása

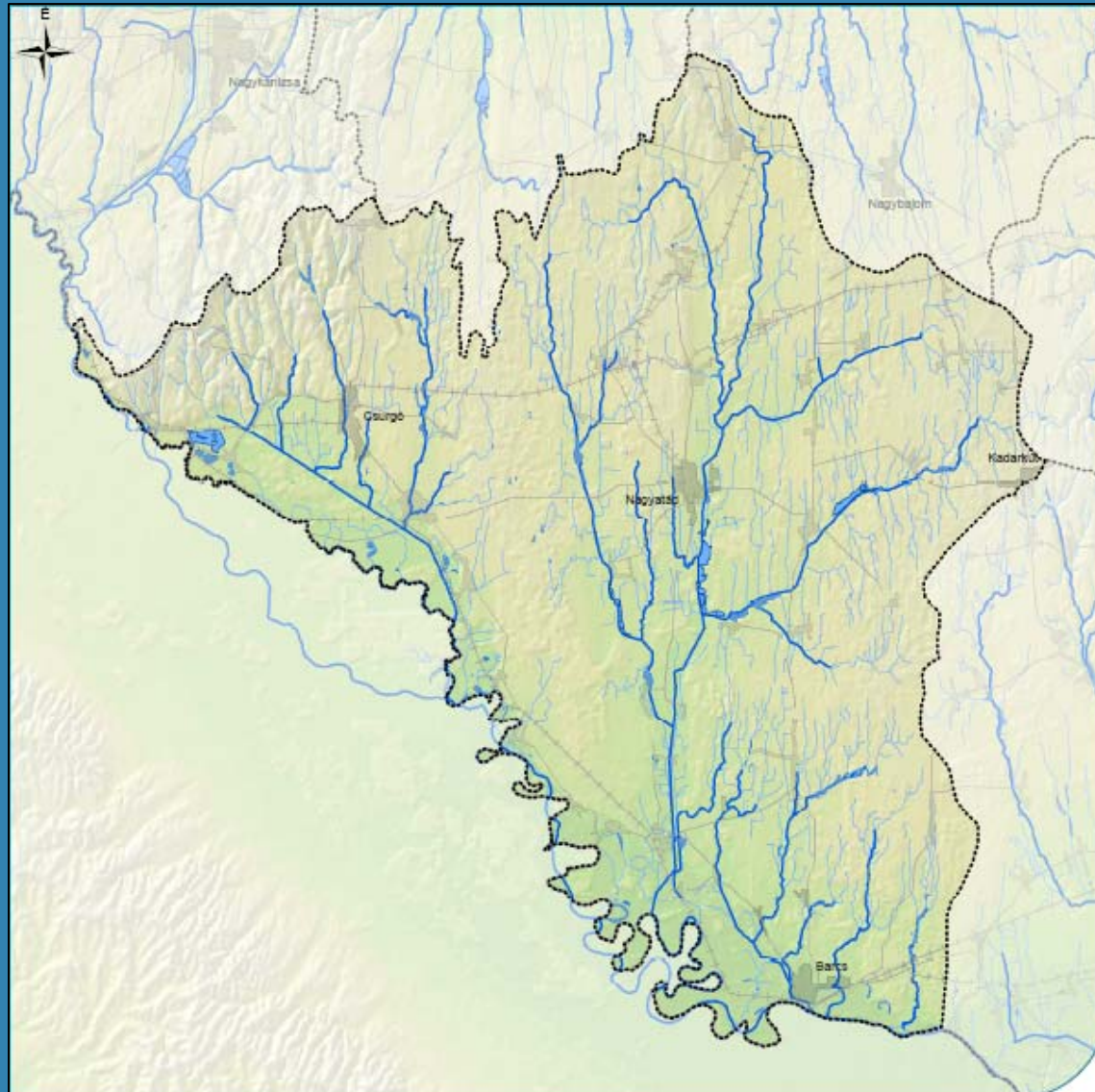
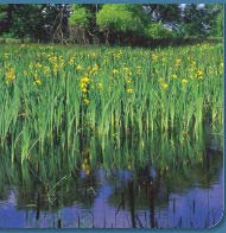
Márk László

Dél-dunántúli Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság

"Vízgyűjtő-gazdálkodási tervek készítése" (KEOP-2.5.0/A)

Rinya-mente alegység

A Rinya-mente alegység vizei

(jelentősebb felszíni és felszín alatti víztestek)

Főbb vízfolyások:

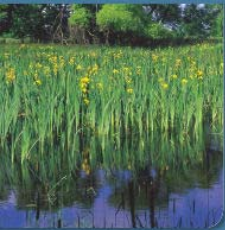
- Babócsai-Rinya, - és mellékvízfolyásai
- Taranyi-Rinya, - és mellékvízfolyásai
- Lábodi-Rinya alsó, - felső
- Dombó-csatorna alsó, - felső
- Dráva felső

Állóvizek:

- Lábodi halastórendszer
- Simongáti halastavak
- Taranyi halastórendszer
- Gyékényesi kavicsbánya tó

Főbb felszín alatti víztestek:

- Rinya-mente vízgyűjtő (sp.3.2.1, p.3.2.1)
- Dráva-völgy Barcs felett (sp.3.2.2, p.3.2.2)

Jelentős vízgazdálkodási problémák

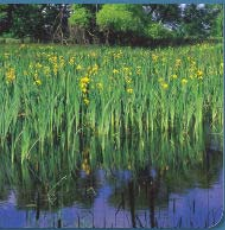
Vízfolyások és állóvizek

1. Vízfolyások és állóvizek szabályozottsága

- Főbb okok: szabályos mederforma, nem megfelelő fenntartás, hullámtéri tevékenység, völgyzárógátas halastavak
- Példák: Dombó-csatorna alsó, - felső, Lábodi-Rinya-felső

2. Tápanyag és szervesanyag terhelés

- Főbb okok: diffúz mezőgazdasági szennyezés, kommunális szennyvízbevezetés
- Példák: Dráva felső, Babócsai-Rinya

Jelentős vízgazdálkodási problémák

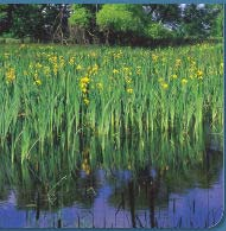
Felszín alatti vizek

1. Nitrát és ammónium szennyezésekkel kapcsolatos problémák

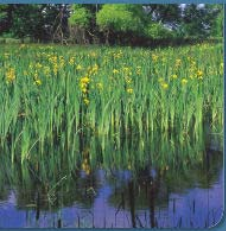
- Főbb okok: csatornázatlan település(rész)ek, mezőgazdasági művelés, állattartó telepek
- Példák: Dráva-völgy Barcs felett (sp.3.2.2)

2. Egyéb szennyezések

- Főbb okok: ipari technológiai hibák, elavult (földalatti) tároló létesítmények
- Példák: Rinya-mente vízgyűjtő (sp.3.2.1)

Erősen módosított és mesterséges víztestek

Víztestek	Módosítottság/létrehozás oka
1) erősen módosított	
Görgetegi-Rinya, Lábodi-Rinya felső, Taranyi-Rinya, Taranyi-Rinya és mellékvízfolyásai, Tekerés-berki-patak és mellékvízfolyásai	Völgyzárógátas halastavak
Dombó-csatorna felső	Árvízvédelem, mezőgazdasági vízrendezés (csatorna jellegű)
Dombó-csatorna alsó	Elöntések megakadályozása (depónia)
Lábodi-Rinya alsó	Duzzasztás halastavak vízellátására

A vizek állapota jelenleg

Vízfolyások – összesen 25 db

Ebből ökológiailag 0 jó, 22 nem jó, 3 adathiány miatt nem dönthető el.

Ebből kémiaailag 0 jó, 0 nem jó, 25 adathiány miatt nem dönthető el.

Állóvizek – összesen 4 db

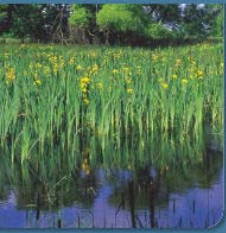
Ebből ökológiailag 0 jó, 0 nem jó, 4 adathiány miatt nem dönthető el.

Ebből kémiaailag 0 jó, 0 nem jó, 4 adathiány miatt nem dönthető el.

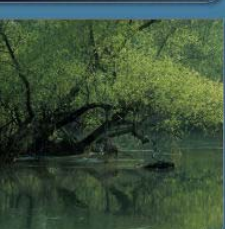
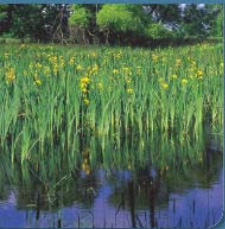
Felszín alatti vizek – összesen 6 db

Ebből mennyiségileg 6 jó, 0 nem jó, 0 állapota bizonytalan

Ebből kémiaailag 5 jó, 1 nem jó, 0 állapota bizonytalan

Célkitűzések és mentességek

	Jelenlegi állapot fenntartása	Jó állapot/ potenciál elérése			Enyhébb célkitűzés (javaslat) (%)
		2015-ig (%)	2021-ig (%)	2027-ig vagy később (%)	
<u>Vízfolyások :</u>	-	-	12	84	4
Természetes	-	-	12	82	6
Erősen módosított	-	-	12	88	-
Mesterséges	-	-	-	-	-
<u>Állóvizek:</u>	-	-	75	25	-
Természetes	-	-	-	-	-
Erősen módosított	-	-	-	-	-
Mesterséges	-	-	75	25	-
<u>Felszín alatti vizek:</u>	83	-	-	17	-

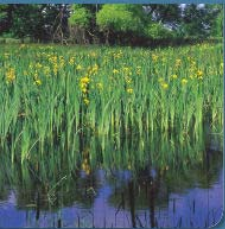
2015 utáni határidők és enyhébb célkitűzések okai

Időbeni mentességek főbb okai:

- Ökológiai helyreállási idő hosszabb: Babócsai-Rinya, Lábodi-Rinya alsó, - felső, Taranyi-Rinya, Dombó-csatorna alsó, - felső, ...
- Az intézkedések 2015-ig történő megvalósítása aránytalanul magas terheket jelent a gazdaság, társadalom bizonyos szereplői, vagy a nemzetgazdaság számára: Babócsai-Rinya, Lábodi-Rinya alsó, - felső, Taranyi-Rinya, Dombó-csatorna alsó, - felső, ...

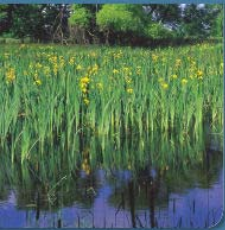
Enyhébb célkitűzések főbb okai:

- A probléma más országok cselekvésének hiánya miatt nem kezelhető: Dráva felső

Főbb intézkedések csoportosítása

1. Tápanyag- és szervesanyag terhelések csökkentése
2. Egyéb szennyezésekkel kapcsolatos problémák megoldása
3. Vízfolyások és állóvizek szabályozottságának csökkentése
4. Fenntartható vízhasználatok, a vizek mennyiségi állapotának javítása
5. Megfelelő ivóvízminőséget biztosító intézkedések
6. Védett területekre vonatkozó egyedi intézkedések
7. Átfogó, országos intézkedések

Tápanyag- és szervesanyag terhelések csökkentése

1. Területi agrárintézkedések

- Agrár-környezetvédelmi intézkedések és művelési mód váltás dombvidéken (erózió- és nitrát-érzékeny területeken)
- Művelési ág váltás és fenntartása dombvidéken (szántó-gyep konverzió, szántó-erdő konverzió) erózió- és nitrát-érzékeny területeken

Megvalósítók / Költségviselők: Mezőgazdasági vállalkozók (az állam a keletkező hátrányok és a bevétel kiesés kompenzációját támogatja).

2. Csatornázás és szennyvízelhelyezés

- Meglévő szennyvíztisztító telep hatáskörének növelése a befogadó vízminőségének védelme miatt a Szennyvíz Programban előírtakon túl
- Szennyvíztisztítás megoldása a Szennyvíz Program szerint (új telep építése és / vagy a meglévő korszerűsítése, bővítése, szennyvíziszap kezelés vagy természetközeli szennyvíztisztítás megvalósítása)

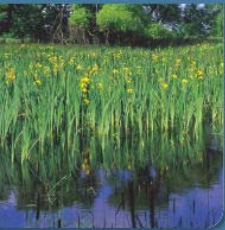
Megvalósítók / Költségviselők: Önkormányzatok és a lakosság. Az önkormányzatok számára kötelező fejlesztések megvalósítását a hazai költségvetés az EU pénzügyi hozzájárulásával ösztönzi KEOP forrásból. A működtetést a fogyasztók fizetik.

3. A halastavi és a horgászati hasznosítás jó gyakorlata

- Jó halgazdálkodási és horgászati gyakorlat
- Üledék egyszeri eltávolítása (vízminőség javító kotrás) és kezelése

Megvalósítók / Költségviselők: A halászati, horgászati tevékenységet végző vízhasználók. A terheléscsökkentő beruházások megvalósítására pénzügyi támogatást biztosít a Halászati Operatív Program.

Egyéb szennyezésekkel kapcsolatos problémák megoldása

1. Ipari szennyvízkibocsátások és termálvíz bevezetések korlátozása

- Ipari szennyvíz és használt termálvíz közvetlen bevezetésének felülvizsgálata (korlátozása, szükség esetén megszüntetése)

Megvalósítók / Költségviselők: Kibocsátók

2. Felszín alatti vizeket veszélyeztető, ipari és mezőgazdasági eredetű szennyezett területek feltárása, kármentesítése

- A vizek állapotát veszélyeztető szennyezett területek kármentesítése (Kármentesítési Program)
- Kárelhárítási tervek kidolgozása, megvalósítása

Megvalósítók / Költségviselők: Szennyezett területek tulajdonosa, kezelője. Az állami és önkormányzati felelősségi körbe tartozó szennyezések felszámolására a KEOP biztosít forrásokat.

Vízfolyások és állóvizek szabályozottságának csökkentése

1. Vízfolyások és állóvizek rehabilitációja

- Mederrehabilitáció (elzárások, fenékgátak, fenékküszöbök felülvizsgálata és szükség esetén átépítése, az üledék és az oda nem illő növényzet egyszeri eltávolítása)
- Állóvizek és vízfolyások medrének fenntartása (felesleges biomassza és laza üledék eltávolítása, mederbeli lágyszárú növényzet gondozása)
- Partmenti puffersáv (erdősáv és / vagy füves növényzónák) kialakítása vízfolyások vagy állóvizek partja mentén

Megvalósítók / Költségviselők: Vízfolyások, állóvizek tulajdonosa, kezelője. Egyes projektek megvalósítása a ROP-okból, a természetvédelmi célú projektek a KEOP-ból támogathatók.

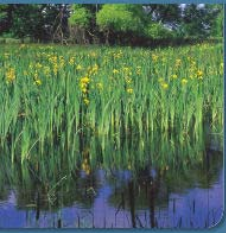
2. Nagy folyók szabályozottságának csökkentése

- Nagy folyók szabályozottságát csökkentő intézkedések
- Mentett oldali holtágak és mélyárterek élőhelyeinek vízellátása

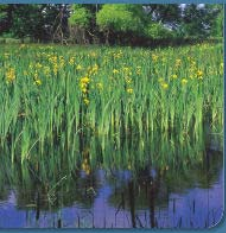
Megvalósítók / Költségviselők: Környezetvédelmi és vízügyi igazgatóságok központi költségvetési forrásból.

3. Eróziócsökkentés és vízvisszatartás

- Agrár-környezetvédelmi intézkedés és művelési mód váltás dombvidéken (erózió- és nitrát-érzékeny területeken)

Fenntartható vízhasználatok, a vizek mennyiségi állapotának javítása

1. A felszín alatti vizek fenntartható használata

- Vízhasználatok (vízkivételek, illetve FAV elvonással járó vízhasználatok) fenntartható megvalósítása igénybevételi korlátok figyelembevételével
- Engedély nélküli vízkivételek visszaszorítása

Megvalósítók / Költségviselők: Vízhasználók.

2. Felszíni vizek fenntartható használata

- Vízhasználatok (vízkivétel, vízátvétel) fenntartható megvalósítása az ökológiai szempontból szükséges mederben hagyandó vízhozam figyelembevételével

Megvalósítók / Költségviselők: Vízhasználók

Megfelelő ivóvízminőséget biztosító intézkedések

1. Ivóvízminőség-javító program

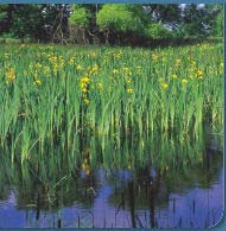
- vízkezelési technológia vagy kistérségi rendszerek alkalmazása vagy áttérés másik vízbázisra az ivóvízminőség biztosítása érdekében (Ivóvízminőség-javító Program)

Megvalósítók / Költségviselők: Önkormányzatok. A program végrehajtását az állam támogatja.

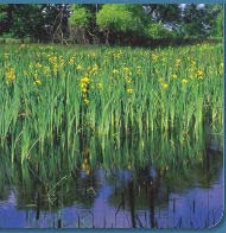
2. Ivóvízbázisok biztonságba helyezése és biztonságban tartása

- Ivóvízbázisok biztonságba helyezése és biztonságban tartása

Megvalósítók / Költségviselők: Víziközmű tulajdonosok, szolgáltatók: önkormányzatok, állam. A program végrehajtását az állam támogatja.

Védett területekre vonatkozó egyedi intézkedések

Védett természeti területek speciális védelme

- Élőhelyek feltárása, kezelési tervek készítése
- Felszín alatti vízhasználatok korlátozása, megszüntetése, szükség esetén felszín alatti vízpótlás károsodott FAVÖKO-k lokális rehabilitációja érdekében
- Felszíni vízhasználatok megszüntetése, átalakítása; vízpótlás és egyéb speciális intézkedések az élőhelyek védelmének érdekében

Megvalósítók / Költségviselők: A védett terület tulajdonosa, kezelője.

Átfogó, országos intézkedések

1. Vizsgálatok (környezeti hatásvizsgálatok)
2. Engedélyezési eljárások
3. Monitoring fejlesztése
4. Információk biztosítása, nyilvánosság
5. Költségmegtérülés elvének érvényesítése
6. Képességfejlesztés (K+F, szakemberképzés stb.)

Legfontosabb kérdések a résztvevők felé

1. Egyetért-e a javasolt célokkal, intézkedésekkel, koncepciókkal?
Ha nem, mi az, amit módosítana?
2. 2. A javasolt intézkedések közül melyeket tartja reálisan megvalósíthatónak 2015-ig, és melyeket 2021-ig, illetve 2027-ig?
3. 3. Az Ön szervezete milyen szerepet tud vállalni a tervezett intézkedések megvalósításában, a vizek állapotának javításában?
4. 4. Amennyiben egy tervezett intézkedés az Ön által képviselt szervezet számára ebben a formában nem támogatható, mi ennek az oka, és lát-e olyan kompromisszumot, amely a szervezet részére még elfogadható, miközben a vizek állapota is javítható?

